

**Република Македонија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ**

**СТУДИСКА ПРОГРАМА НА ВТОР ЦИКЛУС СТРУЧНИ
СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ СТУДИИ ПО**

КЛИНИЧКА ЛОГОПЕДИЈА

Скопје, Февруари 2013

СТУДИСКА ПРОГРАМА

Студиската програма трае 1 година во траење од 2 семестри, вкупно 60 кредити, а завршува со специјалистички испит. Со завршување на едногодишната студиска програма се добива звање Клинички логопед - специјалист.

Студиската програма се состои од 12 задолжителни и 6 изборни предмети. По два изборни предмети студентите самостојно ги избираат од понудените за соодветниот семестар.

I. семестар		П	В	С	Пр	Самост. раб.	ЕКТС
Задолжителни предмети							
1	Анатомија, физиологија и ембриологија на аудио-вестибуларен систем и ларинкс	25	20	5		40	3
2	Логопедска протетика и нејзина примена	20	20			50	3
3	Развој на когнитивни процеси	40	20		20	70	5
4	Психобиологија	20	20	10		60	4
5	Развојни и метаболни нарушувања во детска возраст	20	20	10	10	60	4
6	Принципи на логопедска дијагностика	40	30	10		70	5
Изборни предмети¹							
7	Медицинска биохемија	20	20			50	3
8	Физиологија на јадење, пиење и голтање	20	20			50	3
9	Етика во логопедија	20	20			50	3
Вкупно часови		205	170	35	30		
		440					30

П=предавања; В=вежби; С=семинари; Пр=пракса

¹ Студентот е должен да избере и ислуша 2 изборни предмети од понудените

II. семестар		II	B	C	Пр	Самост. раб.	EKTC
Задолжителни предмети							
1	Педијатриска аудиологија со пракса	20	20	10	30	70	5
2	Планирање и рехабилитација на лица со кохлеарен имплант и амплификатор	20	20		40	70	5
3	Афазија и Дисфазија	20	20		40	70	5
4	Дислексија и дисграфија со пракса	10	20		20	40	3
5	Планирање и рехабилитација на лица по ларингектомија со пракса	10	10	10	20	40	3
6	Пелтечење и неконтролиран говор со пракса	20	10		20	40	3
Изборни предмети¹							
7	Форензична акустика и фонетика	20	10	10		50	3
8	Правоговор и негова примена во јавното говорење	20	10	10		50	3
9	Лицево-влични аномалии и говор	20	10	10		50	3
Вкупно часови		140	120	40	170		
		470					30

II=предавања; B=вежби; C=семинари; Пр=пракса

¹ Студентот е должен да избере и ислуша 2 изборни предмети од понудените

ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

1	Наслов на наставниот предмет	Анатомија, физиологија и ембриологија на аудио-вестибуларен систем и ларинкс			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по анатомија, Катедра по физиологија			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број ЕКТС кредити	на 3
8	Наставник	Доц. д-р Ники Матвеева Проф. д-р Весела Малеска Ивановска Проф.др. Лилјана Миленкова			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Запознавање со морфологија и топографија на органот за слух и рамнотежа</p> <p>Запознавање со морфологијата на органите кои се анатомска основа во реализација на говорот</p> <p>Запознавање со анатомијата на нервните патишта и мозочни структури поврзани со слухот и говорот</p> <p>Запознавање со клиничката анатомија на органите за слух, рамнотежа и говор</p> <p>Запознавање со физиологијата на аудио-вестибуларниот апарат кај човекот</p> <p>Запознавање со физиолошките основи на говорот</p> <p>Запознавање со контролата на слухот, говорот и рамнотежата</p> <p>Запознавање со некои нарушувања на слухот и говорот и нивно разгледување од аспект на базична медицинска физиологија</p> <p>Запознавање со формирањето на усната празнина, горните респираторни патишта и органот за слух и рамнотежа</p> <p>Запознавање со начинот на настанувањето на вродените аномалии на усната празнина, горните респираторни патишта и органот за слух - кои се причини за нарушување на реализацијата на говорот и слухот</p>				
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анатомија на органот за слух и рамнотежа • Анатомија на горни и долни дишни патишта • Анатомија на органот за создавање на глас • Анатомија на компонентите од периферниот и централниот нервен систем кои учествуваат во слухот и говорот • Клиничка анатомија на органот за слух, рамнотежа и говор • Физиологија на анализаторот за слух. • Физиологија на вестибуларниот апарат. • Контрола на слухот и рамнотежата. • Отстапувања од нормалната физиологија на анализаторите за слух и рамнотежа. • Физиолошки основи на говорот; асоцијативни подрачја на кората на големиот мозок вклучени во реализација на говорот; сензорни и моторни аспекти на говорот. • Промени во функцијата на говорот: моторна, сензорна и Верникеова афазиса. • Ембрионален развој и настанувањето на вродените аномалии на усната 				

	<p>празнина.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ембрионален развiток и настанувањето на вродените аномалии на носната празнина, фарингсот и ларингсот • Ембрионален развiток и настанувањето на вродените аномалии на органот за слух и рамнотежа <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Топографска анатомија на глава и врат-орган за слух и рамнотежа; горни дишни патишта • Топографска анатомија на граден кош-долни дишни патишта, орган за создавање на глас • Тестирање на сетилото за слух, одредување на слушна осетливост, одредување на коскена и воздушна спроводливост; толкување на резултатите. • Тестирање на анализаторот за рамнотежа; толкување на резултатите од тестот на Ромберг и тестот со Бараниева столица. • Симулациони вежби за говор и неговите нарушувања. • Анализа на случаи со нарушувања на анализаторот за слух и анализаторот за рамнотежа (разгледување од аспект на базична медицинска физиологија). 				
12	<p>Методи на учење:</p> <p>Интерактивни предавања, вежби/работилници,учество во дијагностиката и рехабилитацијата на патологијата на гласот со помош на инструментални технички методи. Интерактивна настава на предавања и вежби, самостојно учење од учебни помагала – компјутерски симулации; изработка на самостоен семинарски труд и негова јавна одбрана.</p>				
13	Вкупен расположив фонд на време	90			
14	Распределба на распложивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	25	
		15.2	Вежби (лабораториски,), семинари, тимска работа	25	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса		
		16.2	Самостојни задачи		
		16.3	Домашно учење	40	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки (3) бодови		мин.-макс. 30 - 50
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи (3) бодови		мин.-макс 12 - 20
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови		мин.-макс. 6 - 10
		Практична настава бодови		12 - 20	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен	Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската			

	ИСПИТ	и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Освоени минимум 60% од вкупните предвидени бодови од сите активности (теоретска настава, вежби, семинар). Проверката е писмена. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности. Завршен испит: Испитот е писмен. Се состои од континуираната проверка и семинарските работи на коишто студентот не освоил минимум бодови			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Добрила Тосовска – Лазарова и сор	Анатомија на човекот -Прв дел	МАРИВ- С, Скопје	2011
	2	Добрила Тосовска – Лазарова и сор.	Анатомија на човекот –Втор дел	Медицински факултет- Скопје	2013
	3	Guyton AC, Hall JE	Medicinska fiziologija	Savremena Administracija, Beograd	2003
	4	Siekel AJ, Drumright DG	Anatomy&Physiology : For speeche, language and hearing	Thomson learning	2005
	5	Зилбернагл, Деспопоулос	Физиолошки атлас во боја	Табернакул, Скопје	2010
	6	Кит Л. Мур; Т.В.Н. Персо	Човекот во развој – клинички ориентирана ембриологија	Табернакул, Скопје	2010
	7	Илија Васков	Аномалии на максилофацијалната регија	Македонска академија на науките и уметностите	2007
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Кит Л. Мур, Артур Ф. Дали, Ан М. Агур	Клинички ориентирана анатомија	Табернакул, Скопје	2011
	2	Seikel, J. A., King, D.W., Drumright, D.G	Anatomy and Phisiology for Speech and Language,	Singular Publishing Group, In., San Diego- London	1997
	3	Bear MF, Paradiso MA, Conorrs BV	Neuroscience: Exploring the brain	Lippincot Williams&Wilkins	2006
	4	Johnson RL	Essential Medical Physiology	Elsevier, London	2003
	5	Costanzo LS.	Physiology	Elsevier, London	2006

1	Наслов на наставниот предмет	Логопедска протетика и нејзина примена			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити	3
8	Наставник	Проф. д-р Владимир Каев, Науч.сор. д-р Никола Николовски, Науч.сор. д-р Јане Нетковски			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со видови на аудио слушни апарати • Запознавање со видови на орални апарати • Запознавање со примена на аудио-оралната протетика. 				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Што е слушно помагало. • Видови на слушни помагала (апарати). • Основни делови на слушните апарати. • Штелување и адаптација на слушното помагало. • Што е орална протеза (апарат) • Терминологија и прескрипција на оралните апарати • Видови на орални апарати • Основни делови на оралниот апарат • Што е ларингеална протеза • Видови на ларингеални протези • Основни делови на ларингеалните протези • Примена на ларингеалните протези.. Вежби: <ul style="list-style-type: none"> • Активно учество во земање на отпечаток за индивидуална слушна олива. • Активно учество во штелување на разни видови на аудитивни слушни апарати. • Активно учество во земање на отпечаток на ортодонтски апарати. • Активно учество во планирањето на ортодонтската терапија. • Активно учество во рехабилитациониот процес 				
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници,учество во дијагностиката и рехабилитацијата на патологијата на гласот со помош на инструментални технички методи.				
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски,	20 часови	

			аудиторски), семинари, тимска работа		
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	бодови мин.-макс. 30 - 50	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	бодови мин.-макс 12 - 20	
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 6 - 10	
Практична настава			бодови 12 - 20		
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
		1	V. Lipter	Ortodontski napravi	Skolska knjiga, Zagreb
		2	D. Demirovic	Fiksne tehnike u ortodonciji	Stomatoloski fakultet, Sarajevo
	3	C. Elberling; K. Worsoe	Fading sounds	Bording A/S, 2006	
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	
				Година	

	1	Franc van der Linden	Ortodontic concepts and strategies	Quintessance publishing, Co, LTD	2004
	2	M.B.Dugan	Livind with hearing loss	Gallaudet University	2003
	3	D.G.Myers	A quiet world	David and Carol Myers Fondation	2000

	Наслов на наставниот предмет	Развој на когнитивни процеси			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра за физиологија, Катедра за педијатрија			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити	5
8	Одговорен наставник	Проф. д-р Бети Дејанова; Проф.др. Дафина Кузмановска			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење од содржината во теоретската и практичната настава. Студентот ќе биде способен да ги применува во практиката здобиените теоретски знаења.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <i>Физиологија:</i> Анатомско-функционални региони одговорни за когнитивните процеси: асоцијативни регии во кората на големиот мозок; Основи на физиологија на когнитивни процеси; Развој на когнитивни процеси со посебен осврт на развојот на процесите на: перцепција, внимание, помнење, говор и изразување, мислење, учење, решавање на проблем, метакогниција и социјална когниција; Теории на развој на когниција: теории за развој на когнитивни процеси (Пиаетова теорија - фази во развојот на когницијата: сензоромоторна, преоперативна и оперативна фаза; нова Пиаетова теорија, теорија на Лев Виготски и др.). <i>Педијатрија:</i> Дефиниција на поимот когнитивни, функции; Нормален раст и развој на дете; Емоционален развој на дете; Симбиотска фаза на развој; Сепарација; Предшколска и школска возраст; Невролошки прегледи кај дете според возраст; Пубертет и адолесценција; Нарушување во развојот на когнитивните процеси; Нарушено однесување; Психогени нарушувања; Ментална ретардација; Аутизам. Пристап кон пациентот и семејството. Вежби: <i>Физиологија:</i> Изведување на психолошки стандардизирани тестови за проценка на когнитивни способности; Проценка на коефициентот на интелигенција (IQ) како количник помеѓу менталната и хронолошката старост - тест за составување на коцки на Кохс - Block design; Проценка за способноста за учење курикулум за обучување преку препознавање на форми низ обука со итерации - pattern-recognition; Проценка на интелигенција за возрасни - тест на Вехслеровата скала со распон на цифри напред и назад кои ја проценуваат краткотрајната и работната меморија.				

	<p>Проценка на психомоторна брзина, комплексно внимание и егзекутивни функции - тест за невропсихолошки иследувања (Trail – making); Проценка на аудитивно и вербално учење - Ray Auditory Verbal Learning тест - психолошки инструмент за мерење на вербално учење и помнење - Рејов тест.</p> <p><i>Педијатрија:</i> Педијатриска анамнеза; фамилната анамнеза; Пристап кон пациент и родител; Невролошки преглед според возраста (новородено, доенче, мало и претшколско дете, школско дете); Некои карактеристични знаци за афекција на ЦНС. Примена на разни дијагностички тестови, совладување на клиничките вештини и практична примена на стекнатото знаење.</p> <p>Пракса:</p> <p><i>Физиологија:</i> Испитување на здрави деца од различни возрасти, како и деца кај кои е нарушен еден или повеќе категории од когнитивните процеси; Препознавање на одделни нарушувања во развојот на когнитивните процеси.</p> <p><i>Педијатрија:</i> Пристап кон дете со нарушување во однесувањето; Препознавање на дете со нарушување во когнитивните функции; Нарушување при слушање говор и јазик.</p>			
12	<p>Методи на учење:</p> <p>Да се обезбеди знаење од содржината во теоретската и практичната настава</p> <p>Студентот ќе биде способен да ги применува во практиката здобиените теоретски знаења.</p>			
13	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	40 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	20 часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	70 часови
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки 2 бодови	мин.-макс. 36 - 60
	17.2	Семинарска работа / проект презентација: писмена / усна	Практичен испит бодови	мин.-макс. 6 - 10
	17.3	Активно учество	Теоретска настава бодови Практична настава бодови Пракса / семинари бодови	мин.-макс. 3 – 5 12 - 20 3 - 5
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето</p>		

		и ангажманот на студентот.Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности,вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит. Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Дејанова Б. и сор.	Физиологија на развој на когнитивни процеси	Интерна скрипта од Катедрата за физиологија	2012
2	Грујовска С. и сор.	Развој на когнитивни процеси во детската возраст	Интерна скрипта од Катедрата за педијатрија	2012	
22.2	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Gajton A.	Medicinska fiziologija	Savremena administracija	2003
	2	Santrock J.W.	Child development	University of Texas	2002
3	Diamond A.	The development and neural bases of higher cognitive functions	New York Academy of Science	1990	

1	Наслов на наставниот предмет	Психобиологија			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по психијатрија и медицинска психологија			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити	4
8	Наставник	Доц. д-р Бранислав Стефановски			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на знаења <ul style="list-style-type: none"> ○ за неврофизиолошките и невробиолошките основи на менталните процеси кај 				

	<p>луѓето.</p> <ul style="list-style-type: none"> овед во психопатологијата од аспект на дисфункција на психолошките процеси доведени во корелација со работата на логопедите. 			
11	<p>Содржина на предметната програма: Теоретска настава: Мозочна невротрансмисија, психобиолошки основи на психичките функции (свест, волна активност, нагонски динамизми, внимание, афект, мнестика, перцепции...) и нивната улога во говорот и вербалната комуникација. Биологија и генетика. Запознавање со одредени психопатолошки состојби и болести и нивната експресија врз говорот. Вежби:</p> <ul style="list-style-type: none"> Директна комуникација со пациенти заболени од ментални растројства кај кои психопатологијата дава одраз врз вербалната комуникација. 			
12	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, самостојно учење			
13	Вкупен расположив фонд на време	110 часа		
14	Распределба на распложивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови
		15.2	Вежби+семинаска работа	20+10 часови
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	60
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	бодови мин.-макс. 30 - 50
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	бодови мин.-макс 12 - 20
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови мин.-макс. 6 - 10 бодови 12 - 20
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Освоени минимум 60% од вкупните предвидени бодови од сите активности (теоретска настава, вежби, семинар). Проверката е писмена. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности. Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови</p>		
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21	Метод на следење на	Студенска анонимна евалуација за предметот и		

	квалитетот на наставата	наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Чадловски Г	Психобиологија	СТВ-Призма Скопје	2002
	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	John P.J. Pinel	Biopsychology	Allyn and Bacon; 5th ed	2003

	Наслов на наставниот предмет	Развојни и метаболни нарушувања во детската возраст			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра за педијатрија			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити	4
8	Одговорен наставник	Проф д-р. Дафина Кузмановска			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење од содржината во теоретската и практичната настава. Студентот ќе биде способен да ги применува во практиката здобиените теоретски знаења.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: Перинатални причини за нарушување на растот и развојот; Скрининг на метаболни заболувања и значење; Церебрална парализа; Нутритивни потреби на дете; Нормален раст и користење на основни антропометриски мерења; Запознавање со различни метаболни пореметувања; Акутни и хронични заболувања. Облици и причини за нарушување на развојот; Фамилна и институционална терапија; Болести кои можат да резултираат со ментален хендикеп; Значење на тимско лекување кај деца со развојни нарушувања. Вежби: Препознавање на дете со физички и ментален хендикеп. Невролошки преглед и техники на испитување. Препознавање на метаболни заболувања, нивно докажување и водење. Пракса: Испитување на деца со нарушувања во развојот; Испитување на деца со нарушен метаболизам; Анамнеза, видови испитувања и поставување на дијагноза. Диференцијална дијагноза.				
12	Методи на учење:				

	Да се обезбеди знаење од содржината во теоретската и практичната настава Студентот ќе биде способен да ги применува во практиката здобиените теоретски знаења.					
13	Вкупен расположив фонд на време			120		
14	Распределба на расположивото време					
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови		
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови 10 часови		
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	10 часови		
		16.2	Самостојни задачи	часови		
		16.3	Домашно учење	60 часови		
17	Начин на оценување					
	17.1	Тестови	Континуирани проверки		бодови	мин.-макс. 30 - 40
	17.2	Семинарска работа / проект презентација: писмена / усна	Практичен испит		бодови	мин.-макс 15 - 25
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава Пракса / семинари		бодови бодови бодови	мин.-макс. 1 – 5 4 - 10 10 -20
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит.</p>				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	

	1	Душко Мардшиќ	Педијатрија (одбрани поглавја)	Школска књига Загреб	2003
	2	Д. Кузмановска С. Грујовска	Физикална дијагноза во педијатрија	УКИМ Медицински факултет	2011

1	Наслов на наставниот предмет		Принципи на логопедска дијагностика			
2	Код		СЛ			
3	Студиска програма		Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра за Оториноларингологија Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Втор циклус			
6	Академска година/семестар		Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити	5
8	Наставник		Проф. д-р Марина Чакар			
9	Предуслови за запишување на предметот		Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции):					
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава: Дефиниција, поим и стратегија во логопедската дијагностика. Видови на современа логопедска дијагностика. Примена на стандардни логопедски тестови и инструменти во логопедската дијагностика. Принципи и процедура во прибирање на потребни податоци во процесот на логопедската дијагностика. Квалитативни и квантитативни методи во дијагностицирањето, документација - важен аспект во процесот на дијагностицирањето. Логопедска дијагноза и диференцијална дијагноза. Логопедско дијагностички извештај: структура, содржина и начин на изведба. Примена на компјутерски програми за успешна презентација на резултатите во дијагностиката.</p> <p>Вежби: Активно вклучување во дијагностицирањето: земање на анамнестички податоци, примена на разни дијагностички тестови и апаратура и поставување на правилна логопедска дијагноза.</p> <p>Пракса:</p>					
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници, учество во дијагностиката и примена на дијагностичките методи и принципи.					
13	Вкупен расположив фонд на време			150 часа		
14	Распределба на расположивото време					
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		40 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови	
16	Други форми на	16.1	Семинари		10 часови	

	активности	16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	70 часови
17	Начин на оценување			
17.1	Тестови	Континуирани проверки		бодови мин.-макс. 25 - 45
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит		бодови мин.-макс. 15 - 20
17.3	Активно учество	Теоретска настава		бодови мин.-макс. 6 - 10
		Практична настава		бодови 12 - 20
		Семинарска работа		бодови 2 - 5
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на авршен испит.</p> <p>Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>		
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22	Литература			
	Задолжителна литература			
	Р.б р	Автор	Наслов	Издавач Година
22.1	1	Golubovic S.	Klinicka Logopedija 1	Visokog Stevana 2, Beograd 1997
	2			
	3			

1	Наслов на наставниот предмет	Медицинска биохемија
2	Код	СЛ
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка
4	Организатор на студиската	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра

	програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	по биохемија и клиничка биохемија			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва година	Прв	Број на ЕКТС кредити	3
8	Наставник	Вон. Проф. др. Даница Лабудовиќ			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции):				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Биомолекули (протеини, липиди, јаглехидрати), и нивно значење во медицина • Ензими и нивна дијагностичка примена • Биохемија на црниот дроб, метаболни процеси во црниот дроб, лекови и метаболни оштетувања; • Биохемија на крв и хематолошки статус • Биохемија на мускули • Биохемиски коскени маркери; • Сува хемија • Најчести методи кои се применуваат во лабораториската пракса за одредување на биохемиски параметри Вежби: запознавање со лабораториската дејност, патот од земање на материјал до лабораториски наод со медицинско валидирање Семинари: Биохемиски параметри поврзани со нарушувања на анализаторот за слух, анализаторот за рамнотежа и говорот.				
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/семинари.				
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови: 5 часови вежби, 15 часови семинари	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		мин.-макс Семинарски + усен испит 50 - 80 бодови	
	17.3	Активно учество		мин.-макс. Теоретска настава 5- 10 бодови Практична настава 5- 10 бодови	
18	Критериуми за оценување	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	

	(бодови/оценка)	од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава и семинарите за да пристапи кон завршниот испит. Проверката е усмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи презентацијата и одбраната на семинарската работа и усмениот одговор поврзан со материјалот од теоретската и практичната настава.</p> <p>Завршен испит: Испитот е усмен. Се состои од презентацијата и одбраната на семинарската работа и усмен одговор поврзан со материјалот од теоретската и практичната настава на коишто студентот не освоил минимум бодови</p>	
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22	Литература		
	Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.1	1	Џекова со сор.	Биохемија
	2	Чворишке ц и Чепелак	Штарусова медицинска биохемија
	3		
	Издавач		
	Година		
			Медицински факултет – Скопје
			Медицинска наклада- Загреб
			2010
			2009
	Доплнителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
22.2	1	Денеке и сор.	Карлсонова биохемија и патобиохемија
	2	Нелсон и Кокс	Ленинџер Принципи на биохемија
			Издавач
			Година
			Микена – Битола
			Микена – Битола
			2010
			2010

1	Наслов на наставниот предмет	Физиологија на јадење, пиење и голтање		
2	Код	СЛ		
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка		
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по Физиологија		
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус		
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити 3

8	Наставник	Проф. Д-р Сунчица Петровска		
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)		
10	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со општите карактеристики на гастроинтестиналниот систем • Запознавање со физиологијата на процесот на голтањето • Запознавање со физиолошките механизми за регулација на внесот на храната и на водата во организмот 			
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Општи морфофизиолошки карактеристики на гастроинтестиналниот систем (ГИТ) на човекот • Основи на дигестијата и апсорпцијата на хранливите материи. • Физиологија на голтањето. Фази на голтањето и нервна регулација на процесот на голтањето. • Централна регулација на внесот на храната: 1.Улога на хипоталамуот ; 2. Улога на симпатички и парасимпатички вегетативни нервни центри во хипоталамиусот; и 3.Улога на хипоталамо-хипофизните хормони. Невротрансмитери и неврпептиди во централна регулација на внесот на храната; неврпептид Y, неврпептид YY, серотонин, холецистокинин и меланокортнониот систем. • Периферна регулација на внесот на храната. Видови на периферните сигнали: неврогени и хуморални • Централна регулација на внесот на водата. Улога на на хипоталамусот (центар за жед), осморецпторите и на неврохипофизата (АДХ). Вежби: <ul style="list-style-type: none"> • Определување на ензиматската активност во ГИТ (симулации) • Електромиографија (ЕМГ) на мастикаторните мускули 			
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници,учество во дијагностиката и рехабилитацијата на патологијата на гласот со помош на инструментални технички методи.			
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	50 часови
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	мин.-макс. бодови 18 - 30
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	мин.-макс. бодови: 2 - 6
17.3	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс бодови 1 - 4	

			Практична настава	бодови	15 - 20
17.4	Завршен испит (усмен или писмен)	Завршен испит		мин.-макс. бодови	24 - 40
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода			5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода			6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода			7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода			8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода			9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода			10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Завршен испит: Испитот е писмен. Ако студентот не освоил минимум бодови од континуираната проверка и практичниот испитот, полага писмена проверка од целиот материјал и практичен испит.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
22.1	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Guyton AC, Hall JE	Медицинска физиологија.	Савремена Администрација, Београд	2003
	2	Barret KE.	Gastrointestinal physiology	Lange	2005
	3	Davies A, Blakeley AGH, Kidd C.	Human Physiology	Churchill Livingstone publisher New York, Edinburg, London,	2001
	22.2	Дополнителна литература			
Р.бр		Автор	Наслов	Издавач	Година
1		Johnson LR	Gastrointestinal physiology. Sixth edition	Mosby. Inc. St. Louis. Missouri	2000
2		Gibney JM, Vorster NH, Kok JF	Introduction to Human Nutrition	Blackwell Publishing	2002
3		Зилбернагл III, Деспопоулос А	Физиолошки атлас во боја	Табернакул, Скопје	2010

1	Наслов на наставниот предмет	Етика во логопедија			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по етика Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Прв	Број на ЕКТС кредити	3
8	Наставник	Проф д-р Здравко Чакар			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење од содржината во теоретската и практичната настава. Студентот ќе биде способен да ги применува во практиката здобиените теоретски знаења.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Општи аспекти на етички кодекс и форми на кодифицирање во различни земји 2. Легални и етички конфликти 3. Перцепција на глувонеми од страна на јавноста- етички аспекти 4. Етика при едукација на глуви лица 5. Етички аспекти на првиот контакт со пациентот 6. Етички аспекти на првиот контакт со родителите (застапниците на пациентот) 7. Етички аспекти на добивање на информирана согласност во случаи кога тоа се одвива 8. Етички аспекти на генетска глувост и наглувост 9. Етички размислувања за генетски тестирања кај глуви лица 10. Етички размислувања за глувост во детска возраст, размислувања во врска со универзален неонатален скрининг 11. Етички аспекти при носење на одлука за кохлеарна имплантација 12. Етички аспекти кај лица со нарушен говор Вежби: Теориско и практично пролабочување на етичкиот пристап кај глуви лица и лица со нарушен говор и нивните семејства.				
12	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, самостојно учење од учебни помагала, практична примена на сите теоретски знаења од областа на етиката во логопедијата				
13	Вкупен расположив фонд на време	90			
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		20 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		20 часови

16	Други форми на активности	16.1	Пракса		
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	50 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	бодови мин.-макс. 30 - 50	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	бодови мин.-макс 12 - 20	
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 6 - 10	
		Практична настава	бодови	12 - 20	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
		1	David L.Irwin Thomas Powell	Ethics in Speech Language Pathologists and Audiologists	Thomson Delmar learning
2		Richard Body LindyMcAllister	Ethics in Speech and Language Therapy	Wiley Blackwell	2009

1	Наслов на наставниот предмет	Педијатриска аудиологија со пракса
---	------------------------------	---

2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по оториноларингологија Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Втор	Број на ЕКТС кредити	5
8	Наставник	Проф д-р Марина Чакар			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење од содржината во теоретската и практичната настава. Студентот ќе биде способен да ги применува во практиката здобиените теоретски знаења.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Оштетен слух кај новородени - отолошка итност - навремената процена на функцијата на аудитивниот систем е критична за развојот на јазикот и говорот - процес на матурација на аудитивниот ЦНС - капацитет на пластична реорганизација на централниот аудитивен систем - значење на навремена интервенција кај деца со оштетен слух - неуробиолошка координација на писменот 2. Рана детекција на слушните оштетувања во развиените земји Инструкции и употреба на адекватни методи за евалуација на слухот во педијатриската популација 3. Вирусни инфекции - етиопатогенетски фактори за глувост во педијатриска популација 4. Неуротолошки секвели на бактериски менингитис 5. Процена на нарушувањата на аудитивната обработка кај деца во предшколска возраст 6. Генетска глувост 7. Рехабилитација со современи слушни апарати 8. Кохлеарен имплант - кандидати - медицинска евалуација - аудиолошка евалуација - бенефит од кохлеарен имплант(фактори кои влијаат на дискриминација на говорниот јазик) - билатерална имплантација - кохлеарен имплант кај лица со мултипли нарушувања 9. Аудитивен имлант на мозочно стебло кај деца 10. Индикации за слушен апарат за коскена трансмисија во педијатриска популација - БАХА 11. Аудитивна неуропатија 12. Улога на матичните клетки во реставрација на слухот - научни достигнувања Вежби: учество во дијагностиката и рехабилитацијата на патологијата на слухот				
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници, самостојно учење од учебни помагала				

13	Вкупен расположив фонд на време		150 часа		
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови 10 часови	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	30 часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	70 часови	
17	Начин на оценување				
17.1	Тестови	Континуирани проверки		бодови	мин.-макс. 30 – 50
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит		бодови	мин.-макс 12 - 20
17.3	Активно учество	Теоретска настава		бодови	мин.-макс. 4 - 8
		Практична настава		бодови	7 - 11
		Пракса		бодови	7 - 11
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит. Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Годи на

		1	Robert Probst, Gerhard Grovers, Henrich Iro	Otorhinolaryngology	Georg Thime Verlag, Germany	2006
		2		Manual of pediatric otorhinolaryngology	VI IAPO	2007
		3				

1	Наслов на наставниот предмет		Планирање и рехабилитација на лица со кохлеарен имплант и амплификатор			
2	Код		СЛ			
3	Студиска програма		Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по оториноларингологија Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Втор циклус			
6	Академска година/семестар		Прва година	Втор	Број на ЕКТС кредити	5
8	Наставник		Проф д-р Марина Чакар			
9	Предуслови за запишување на предметот		Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со новини за рехабилитација на лица со оштетен слух. • Методи и принципи во рехабилитацискиот процес на лицата со слушен амплификатор и ли кохлеарен имплант. 					
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Теориски осврт кон процесот на слушањето • Аудитивна обработка на звукот • Слух и говор • Аудитивна стимулација • Аудитивен тренинг • Амплификација • Планирање и рехабилитација на лица со оштетен слух * со слушен амплификатор и * со кохлеарен имплант. Вежби: <ul style="list-style-type: none"> • Активно учество во анамнеза, дијагностицирање и планирање на рехабилитацискиот процес на лицата со оштетен слух. Учество во изборот на најсоодветно слушно помагало за развој на вербалната комуникација кај лица со оштетен слух. 					
12	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, самостојно учење од учебни помагала, практична примена на теоретските знаења за слухот, говорот.					
13	Вкупен расположив фонд на време		150 часа			
14	Распределба на расположивото време					
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		20 часови	
		15.2	Вежби		20 часови	

			(лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	40 часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	70 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	мин.-макс. бодови 30 - 50	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	мин.-макс бодови 12 - 20	
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава Пракса	мин.-макс. бодови 4 - 8 бодови 7 - 11 бодови 7 - 11	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
		1	С. Ostojic	Auditivni trening i razvoj govora nagluve dece	Beograd, 2004
		2			
3					
22.2	Доплнителна литература				

	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Amy Robbins,MS Ann Levi, MA.,FAAA Adeline McCclatche, L.C.S.T, Dipl. Aud., CCC-A	The guide to cochlear implants	Advanced Bionics SARL 76 rue de Battenheim France	2004

1	Наслов на наставниот предмет	Афазиа и Дисфазиа			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по Неврологија ЈЗУ Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Втор	Број на ЕКТС кредити	5
8	Наставник	Доц. д-р Анита Арсовска, Доц. д-р Гордана Китева, Доц.др. Наталија Долненец Банева			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Теориско и практично продлабочување на пристапот и методите во третманот на неврогените јазични пореметувања.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: Дефиниција, епидемиологија на афазии, етиологија на афазии, класификација на афазии, невроанатомија на јазикот, анатомија на големиот мозок, јазични области на мозочната кора, субкортикални области и афазиа, афазични синдроми: Глобална афазиа, Брокина афазиа, Верникеава афазиа, Жаргон афазиа, Кондуктивна афазиа, транскортикална моторна и сензорна афазиа и мешовита, аноничка афазиа и субкортикална. Рехабилитација на Афазии во минато. Современ пристап во третман на Афазиа и сродни јазични пореметувања. Методи третман на Афазии и сродни јазични пореметувања. Третман на пореметување во јазичната продукција од неврогено потекло. Третман на пореметување во разбирливоста на говорот од неврогено потекло. Третман на аномија, алексија, аграфија, акалкулија од неврогено потекло. Третман на пореметување во прозодијата. Третман во специфични афазични симптоми. Третман напореметување во прагматските способности кај лица со оштетување на мозокот. Процес на заздравување на јазичните функции кај лица со оштетување на мозокот. Влијание на персонални, когнитивни невролошки фактори на заздравување. Вежби: Во рамки на практичната настава се изведуваат методите и пристапот во рехабилитација на афазииите.				
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници,учество во дијагностиката и примена на дијагностичките методи и принципи.				
13	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14	Распределба на распложивото време				

15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	40 часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	70 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	мин.-макс. бодови 30 – 50	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	мин.-макс. бодови 12 - 20	
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. бодови 4 – 8	
Практична настава			бодови 7 - 11		
Пракса			бодови 7 - 11		
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.б	Автор	Наслов	Издавач
		1	Vukovic M.	Tretman Afazija	Univerzitet u Beogradu
			Година	2008	

1	Наслов на наставниот предмет		Дислексија и дисграфија со пракса		
2	Код		СЛ		
3	Студиска програма		Постдипломска-специјалистичка		
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по неврологија. Завод за рехабилитација на слух, говор и глас		
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Втор циклус		
6	Академска година/семестар		Прва	Втор	Број на ЕКТС кредити 3
8	Наставник		Доц. д-р Анита Арсовска, Доц. д-р Гордана Китева, Доц.др. Наталија Долненец Банева		
9	Предуслови за запишување на предметот		Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)		
10	Цели на предметната програма (компетенции): Теориско и практично продлабочување на пристапот и методите во третманот на дислексијата и дисграфијата.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: *Неворошка основа на читањето и пишувањето. *Развој на функциите читање, пишување и сметање. *Дислексија. *Дисортографија. *Дисграфија. *Дискалкулија. *Дијагностика и диференцијална дијагностика на дислексија, хиперлексија и алексија, дисортографија, дисграфија и дискалкулија. * Дијагностички протокол за испитување на дислексија, дисграфија, дисортографија дискалкулија. *Третман на дислексија, дисграфија, дисортографија и дискалкулија. Вежби: Во рамки на практичната настава се изведуваат методите и пристапот во рехабилитација на дислексија и дисграфија.				
12	Методи на учење: Теориско и практично продлабочување на пристапот и методите во третманот на дислексијата и дисграфијата.				
13	Вкупен расположив фонд на време		90 часа		
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	40 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	бодови	мин.-макс. 30 - 50
	17.2	Семинарска			мин.-макс

	работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	бодови	12 - 20
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 4 - 8
		Практична настава	бодови	7 - 11
		Пракса	бодови	7 - 11
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>		
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22	Литература			
		Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	S.Golubovic	Disleksija	Univerzitet u Beogradu. Univerzalna Stampa BGD 90-250, str. i 257-330 ID-87176716. 2

1	Наслов на наставниот предмет	Планирање и рехабилитација на лица по ларингектомија со пракса			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по оториноларингологија Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва	Вто	Број	на 3

			р	ЕКТС кредити	
8	Наставник	Проф. д-р Владимир Каев, Науч.сор. д-р Никола Николовски, Науч.сор. д-р Јане Нетковски			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со болестите и неоплазми во усната празнина. • Запознавање со болестите и оштетувања во ларингеалната шуплина. • Запознавање со тераписките можности за рехабилитациски процес во усната и ларингеалната шуплина. 				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Патофизиолошки осврт на сите органи во усната празнина. • Класификација на тумори во усната празнина. • Терапија и рехабилитација. • Патофизиолошки осврт на ларингеалната шуплина • Класификација на болести во ларингс. • Терапија и рехабилитација. Вежби: <ul style="list-style-type: none"> • Принципи и методи во рехабилитацискиот процес кај лица со карцином во усната празнина Принципи и методи во рехабилитацискиот процес кај лица со карцином во ларингеалната шуплина.				
12	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, самостојно учење од учебни помагала, практична примена на сите теоретски знаења од полето на патологија и рехабилитација на лица со карцином во усна ларингеална шуплина.				
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа			
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	10 часови	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	20 часови	
		16.2	Семинари	10 часови	
		16.3	Домашно учење	40 часови	
17	Начин на оценување				
17.1	Тестови	макс. Континуирани проверки		бодови	мин.- 30 - 50
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	макс. Практичен испит		бодови	мин.- 12 - 20
17.3	Активно учество	макс. Теоретска настава		бодови	мин.- 4 - 8
		Практична настава		бодови	7 - 11

			Пракса	бодови	7 - 11	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22	Литература					
	Задолжителна литература					
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	Pou. Am.	Tracheosopha grl voice restoration with total laryngsctomy	Otolarungol Clin. Nort	2004
		2	Agrawal N. Goldberg D.	Primary and Salvage Total Laryngectomy.	Otolaryngology: Philadelphia, Pa: Mosby Elsevier;	2010
		3				
	Доплнителна литература					
22.2	1	Baugh AM	Vocal rehabilitation of tracheosopha gel spesch failures	Head Neck Jan-Fev	1990	
	2					

1	Наслов на наставниот предмет	Пелтечење и неконтролиран говор со пракса
2	Код	СЛ
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје, Катедра по неврологија, Завод за рехабилитација на слух, говор и глас

5	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Втор циклус		
6	Академска година/семестар		Прва година	Втор	Број на ЕКТС кредити
8	Наставник		Доц. д-р Анита Арсовска		
9	Предуслови за запишување на предметот		Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)		
10	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Продлабочување на знаењата за конститутивните елементи на говорот како средство за вербална комуникација • Препознавање на нефлуентниот говор Компарација на стандардниот и неконтролираниот говор.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Карактеристики на вербалната комуникација. • Осврт на говорот како средство за вербална комуникација • Патологија на говорот со посебен акцент на флуентноста на говорот • Класификација на пелтечењето. • Принципи и методи на рехабилитација кај лица со нефлуентен и неконтролиран говор. Вежби: <ul style="list-style-type: none"> • Активно учество во дијагностицирањето на патолошката состојба во флуентноста на говорот. • Активно учество во реализација на рехабилитациониот процес кај лица со патологија во флуентноста на говорот. 				
12	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, самостојно учење од учебни помагала, практична примена на сите теоретски знаења од областа на пелтечењето и неконтролираниот говор.				
13	Вкупен расположив фонд на време		90 часа		
14	Распределба на расположивото време				
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	10 часови	
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	20 часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	40 часови	
17	Начин на оценување				
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	бодови	мин.-макс. 30 - 50
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	бодови	мин.-макс 12 - 20
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 4 - 8
			Практична настава	бодови	7 - 11
			Пракса	бодови	7 - 11

18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф			
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е			
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д			
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц			
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б			
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А			
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови..</p>				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	S. Golubovic	Klinicka logopedija 1 (str. 269-361)	Visokog Stevana 2, Beograd	1997

1	Наслов на наставниот предмет	Форензична акустика и фонетика			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Медицински факултет-Скопје Катедра по судска медицина, и УКИМ Филолошки факултет-Скопје			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва година	Втор	Број на ЕКТС кредити	3
8	Наставник	Проф.др. Билјана Јаневска, Проф.др. Искра Пановска-Димкова			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции):				

	Студентот да се запознае со форензична идентификација на говорникот. Посебна цел е оспособување на студентот за релативно самостојна работа во идентификација, класификација и верификација на индивидуалните карактеристики кај говорникот.			
11	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интернационална фонетска азбука. Фонетска транскрипција. • Глас – фонема – алофон. Видови алофони: факултативни алофони, комбинаторни алофони. Алофонијата во македонскиот јазик. • Артикулациска база. Дијалектна наспрема стандарднојазична артикулациска база. Препознавање на туѓојазични артикулациски бази. • Фонетски карактеристики на нормираниот говор наспрема дијалектите и социолектите во македонскиот јазик. • Говор и личен идентитет. • Идентитет и доказна вредност. • Снимениот говор, валидност и неговата патологија. • Компарација на говорен модел помеѓу познат и непознат говорител. • Одредување на профил кај непознат говорител. • Методи и техники во форензичната анализа кај фонетскиот капацитет на говорникот. • Основни принципи на стручната експертиза <ul style="list-style-type: none"> ○ Толкување на материјален доказ ○ Веродостојност на методите за анализа ○ Препознавање на говорник и разлики меѓу говорници. • Права и должност на вештите лица <ul style="list-style-type: none"> ○ Писмени извештај за вештачењето ○ Вештото лице пред суд <p>Вежби: Практично оспособување на студентите за утврдување на форензични маркери во говорењето. Интерпретација на резултати-процена на веродостојноста во идентификација на говорникот. Примери од судската пракса.</p>			
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници, учество во практичната настава.			
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови (10 вежби и 10 семинари)
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	50 часови
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	мин.-макс. бодови 30 - 45
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	мин.-макс бодови 15 - 25
	17.3	Активно учество		мин.-макс.

			Теоретска настава	бодови	5 - 10	
			Практична настава	бодови	10 - 20	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот. Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит.</p> <p>Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.</p>				
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22	Литература					
		Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	Rose P.	Forensic Speaker Identification	Taylor & Francis, London, New York	2002
		2	Tanner, D. C., Tanner, M. E.	Forensic Aspect of Speech Patterns	Voice Prints, Speaker	2004
		3				

1	Наслов на наставниот предмет	Правоговорот и неговата примена во јавното говорее			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ Филолошки факултет-Скопје, Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва година	Втор	Број на ЕКТС кредити	3
8	Наставник	Проф. д-р Искра Пановска-Димкова			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на			

	Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата за правоговор и правилна функционална примена во јавното говорење.			
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: * Правоговор. Правоговорна норма. Правоговорот наспрема правописот. * Правоговор на гласовите: самогласки, согласки, сонанти. Глас и фонема. Гласовни промени. Грешење во изговорот. * Прозодиска организација на говорот. Акцент: домашни зборови, туѓи зборови. Отстапувања од третосложното акцентирање. Грешење во акцентирањето: „политички акцент“. Фонетски збор: акцентска целост, клитички израз. Интонација. Компоненти на интонацијата. Функции на интонацијата. Флуентност. Мелодичност. Дикција. * Говорна комуникација. Улогата на правоговорот во јавното говорење. Вежби: Дијагностика и функционална примена на правоговорот во процесот на јавното говорење.			
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници, учество во практичната настава.			
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	20 часови (10 вежби и 10 семинари)
16	Други форми на активности	16.1	Пракса	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	50 часови
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	мин.-макс. бодови 35- 60
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	мин.-макс бодови 15- 20
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. бодови 5- 10
Практична настава			бодови 5 - 10	
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка. Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на		

		оценувањето и ангажманот на студентот.Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки,а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот.Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит. Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови			
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Култура, Скопје	1986
	2	Људмил Спасов, Ирена Савицка	Фонологија на современиот македонски стандарден јазик	Детска радост	1997
	3	Искра Пановска-Димкова	Практикум по правопис со правоговор	Филолошки факултет „Блаже Конески“	2011

1	Наслов на наставниот предмет	Лицево-влични аномалии и говор			
2	Код	СЛ			
3	Студиска програма	Постдипломска-специјалистичка			
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Завод за рехабилитација на слух, говор и глас			
5	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Втор циклус			
6	Академска година/семестар	Прва година	Втор	ЕКТС кредити	3
8	Наставник	Проф. д-р Владимир Каев, Науч.сор. д-р Никола Николовски, Науч.сор. д-р Јане Нетковски			
9	Предуслови за запишување на предметот	Положени сите испити од додипломските тригодишни студии по Логопедија на Медицински факултет (180 ЕКТС)			
10	Цели на предметната програма (компетенции): Проширување на знаењата за аномалиите во забновичниот комплекс и поврзаноста со вербалната комуникација.				
11	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: Продлабочување на знаењата за сите аномалии во забновичниот комплекс кои имаат причинско-последична врска со експресивниот дел на вербалната комуникација. Посебен акцент е на отворените загризи, прогенија, протрузијата и				

	латерооклузијата. Проширување на знаењата за велофарингеалното затворање и неговата патологија поврзана со некои синдроми Вежби: Запознавање со разните видови на ортодонтска терапија (мобилна и фиксна) и нивна примена како во Ортодонцијата така и во Логопедијата.			
12	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/работилници,учество во практичната настава.			
13	Вкупен расположив фонд на време	90 часа		
14	Распределба на расположивото време			
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	20 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	10 часови
16	Други форми на активности	16.1	Семинари	10 часови
		16.2	Самостојни задачи	50 часови
		16.3	Домашно учење	часови
17	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	мин.-макс. бодови 30 - 50
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Практичен испит	мин.-макс бодови 12 - 20
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава Пракса	мин.-макс. бодови 4 - 8 бодови 7 - 11 бодови 7 - 11
18	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка.Проверката е писмена.Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на вежбите и се состои во проверка на практичните знаења и оценка на оценувањето и ангажманот на студентот.Оценката на целокупниот испит се добива според табелата на оценки,а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, вклучувајќи ги и континуираните проверки и практичниот дел од испитот.Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираните проверки и практичниот испит, во спротивно, се јавува на завршен испит. Звршен испит: Испитот е писмен и практичен. Се состои од континуираната проверка и практичниот испит на коишто студентот не освоил минимум бодови.		
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22	Литература					
		Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	М. Markovic	Ortodoncija	Ortodontska sekcija Srbija	Beograd 1982
		2	Бајрактарова Ѓорчулеска Н.	Основи на Ортодонцијата	Менора	Скопје 1996
		3	Васков И.	Синдроми во максилофацијал ната регија	МАНУ	Скопје 2009